

РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2023/1944 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ**от 10 май 2023 година,****съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за космическата програма (EUSPA) (преди 12 май 2021 г.: Европейска агенция за ГНСС) за финансовата 2021 година**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

- като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за космическата програма за финансовата 2021 година,
 - като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0116/2023),
- А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ⁽¹⁾ на Агенцията на Европейския съюз за космическата програма („Агенцията“) нейният окончателен бюджет за финансовата 2021 година възлиза на 57 130 215,17 EUR, което представлява увеличение с 61,16 % спрямо 2020 г., поради разширения мандат на Агенцията въз основа на новата космическа програма на ЕС; като има предвид, че бюджетът на Агенцията се осигурява основно от бюджета на Съюза;
- Б. като има предвид, че Сметната палата („Палатата“), в своя доклад относно годишните отчети на Агенцията за финансовата 2021 година („доклада на Палатата“), заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Агенцията са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни; като има предвид, че в отчета за финансовия резултат и счетоводния баланс на Агенцията Палатата представя параграф за обръщане на внимание във връзка с отражението на военната агресия на Русия срещу Украйна;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва със задоволство, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2021 година са довели до степен на изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения за текущата година от 100 %, което представлява същата степен, както през 2020 г.; изразява съжаление от факта, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания е 74,78 %, което представлява намаление с 8,60 % спрямо 2020 г.;
2. отбелязва, че в допълнение към основния си бюджет Агенцията е продължила да управлява голяма сума делегиран бюджет (заделени бюджетни кредити), по-специално по линия на експлоатацията на Европейската геостационарна служба за навигационно покритие (EGNOS) и „Галилео“, както и споразуменията за делегиране за „Хоризонт 2020“; отбелязва освен това, че през 2021 г. Агенцията е подписала споразумение за финансов принос с Комисията, с което на Агенцията са възложени допълнителни компоненти на програмата „Хоризонт Европа“, „Коперник“, програмата на Европейския съюз за правителствени сателитни комуникации (GOVSATCOM) и информираността за ситуацията в космоса (SSA) съгласно Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾; отбелязва освен това, че през 2021 г. са поети задължения за общо 6 361 705 119 EUR от делегирания бюджет и са извършени плащания за 1 574 943 399 EUR;

Резултати от дейността

3. отбелязва, че с Регламент (ЕС) 2021/696 беше създадена Агенцията, която замени Европейската агенция за ГНСС и е неин правоприменик; отбелязва, че този регламент предвижда разширяване на отговорностите на Агенцията на европейските програми за ГНСС; отбелязва положителните резултати на Агенцията, включително нейното успешно преобразуване съгласно Регламент (ЕС) 2021/696; освен това приветства факта, че през 2021 г., след преговори, Агенцията е приела рамково споразумение за финансово партньорство и споразумение за финансов принос, които ѝ позволяват да изпълнява космическата програма по ефикасен и ефективен начин, като се избягва дублирането и се свеждат до минимум рисковете за развитието и оперативните рискове въз основа на създаването на полезни взаимодействия между Европейската космическа агенция (ЕКА) и Агенцията по отношение на компетентностите и способностите на всяка от тях с ясна командна верига; отбелязва освен това, че съгласно рамковото споразумение за финансово партньорство и споразумението за финансов принос Агенцията действа като ръководител на експлоатацията на EGNOS и „Галилео“ и, когато ѝ е възложено от Комисията, като възлагаш орган за етапа на изпълнение на договорите;

⁽¹⁾ ОВ С 141, 29.3.2022 г., стр. 104.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на космическа програма на Съюза и Агенция на Европейския съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 1285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 69).

4. отбелязва, че през 2021 г. Агенцията е отговаряла за широк кръг от дейности във връзка с изпълнението на EGNOS и „Галилео“, като например гарантиране на акредитацията на сигурността на EGNOS и „Галилео“ чрез своя независим съвет за акредитация на сигурността, както и принос за популяризирането и предлагането на пазара на услугите на EGNOS и „Галилео“, включително извършване на необходимия анализ на пазара и установяване на тесни контакти с ползвателите и потенциалните ползватели на системата; отбелязва освен това, че Агенцията е изпълнявала и други задачи във връзка с изпълнението на EGNOS и „Галилео“, възложени ѝ от Комисията чрез споразумения за делегиране и финансов принос;
5. подчертава значението на космическата програма на Съюза и създаването на Агенцията; отбелязва със задоволство приноса на Агенцията като гарант на сигурността за космическото пространство и за спътниковата навигация, наблюдението на Земята, свързаността и космическите научни изследвания и иновации, което помага да се гарантира сигурността за гражданите на Съюза и инвестициите в критична инфраструктура; призовава Агенцията и Комисията допълнително да идентифицират възможните полезни взаимодействия между компонентите на космическата програма на Съюза и бъдещите програми, като например за изпълнението на програмата IRIS² (Програмата на Съюза за сигурна свързаност) и на управлението на космическия трафик; призовава Агенцията и Комисията да увеличат максимално използването на космическата инфраструктура на Съюза с двойна употреба и да засилят ролята ѝ в контекста на европейската сигурност и отбрана; насърчава участието на Агенцията в изпълнението на космическата стратегия на Съюза за сигурност и отбрана;

Политика относно персонала

6. отбелязва, че към 31 декември 2021 г. шатното разписание е било изпълнено на 100 %, като са били назначени 191 срочно наети служители от общо 191 длъжности за тази категория служители, разрешени съгласно бюджета на Съюза (спрямо 150 разрешени длъжности през 2020 г.); отбелязва, че освен това през 2021 г. за Агенцията са работили 56 договорно наети служители и 7 командировани национални експерти;
7. изразява съжаление относно липсата на баланс между половете във висшето ръководство на Агенцията, където трима от общо трима членове са мъже (100 %); изразява съжаление относно липсата на баланс между половете сред членовете на административния съвет на Агенцията, където 23 от общо 28 членове са мъже (82 %); освен това отбелязва със загриженост баланса между половете сред служителите на Агенцията като цяло, където 168 от общо 247 служители са мъже (68 %); отбелязва, че Агенцията работи по стратегия за многообразие и приобщаване, която включва план за действие; призовава Агенцията да предприеме възможно най-скоро конкретни мерки за подобряване на баланса между половете на всички йерархични нива и да докладва за това на органа по освобождаване от отговорност;
8. отбелязва със загриженост въз основа на доклада на Палатата, че са установени редица процедурни недостатъци при две одитирани процедури за наемане на служители, които нарушават принципите на прозрачност и равностойно третиране на кандидатите, че в обявленията за свободни работни длъжности не е посочен броят на точките, които кандидатите трябва да получат, за да бъдат включени в списъците с одобрени кандидати или в резервните списъци, нито се съобщава броят на участниците в тези списъци, че указанията на комисията за подбор за присъждането на точки за различните критерии за подбор не са достатъчно подробни, за да осигурят прилагането на последователен подход от страна на членовете на комисията, и че при една от двете процедури за наемане на служители не е била предварително определена схема за оценяване за един от тестовете; отбелязва отговора на Агенцията, че тя планира да въведе промени в процедурите си за наемане на служители, за да вземе предвид констатацията; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за евентуално развитие по този въпрос;
9. отбелязва въз основа на последващите действия по отношение на освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за 2020 г., че Агенцията е договорила с Комисията план за постепенно и последователно намаляване на общия брой договорно наети служители, така че до края на финансовата перспектива той да бъде в съответствие със законодателната финансова обосновка, приложена към Регламент (ЕС) 2021/696, но че въпреки това Агенцията трябва да увеличи броя на договорно наетите служители, работещи по-специално в операциите на центъра за наблюдение на сигурността на „Галилео“ и функциите по сигурността; отбелязва освен това, че Агенцията е изтъкнала пред Комисията и административния си съвет, че съществуват оперативни рискове, свързани с намаляването на броя на договорно наетите служители, които Агенцията възнамерява да управлява чрез увеличаване на възлагането на дейности на външни изпълнители, въпреки че това води до увеличаване на финансовите разходи; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за евентуално развитие по този въпрос;
10. отбелязва съществуващите мерки и политики на Агенцията, които имат за цел защита на личното достойнство и предотвратяване на психическия и сексуалния тормоз; отбелязва по-конкретно, че Агенцията е въвела наръчник с неофициална процедура за доверените съветници, който улеснява лесното и поверително докладване; отбелязва, че през 2021 г. са регистрирани четири консултации с доверени съветници и че нито една от тези консултации не е довела до разследване на случая или завеждане на съдебно дело и всички консултации са били прекратени след предоставянето на информацията относно процедурата и неофициалната дискусия между доверения съветник и страната, подала жалбата;

11. припомня, че процедурните недостатъци при процедурите за набиране на персонал нарушават принципите на прозрачност и равностойно третиране на кандидатите; изисква от Агенцията да подобри вътрешната си процедура за набиране на персонал, за да се изяснят процесите за оценка и обявленията за свободните длъжности;
12. припомня, че е важно да се разработи дългосрочна политика в областта на човешките ресурси за осигуряване на равновесие между професионалния и личния живот, професионално ориентиране през целия живот и предлагане на специфични възможности за обучение за професионално развитие, баланс между половете на всички професионални равнища, дистанционна работа, правото на откъсване от работната среда, подобряване на географския баланс с цел обезпечаване на подходящо представителство на всички държави членки и наемането и интегрирането на лица с увреждания, както и осигуряване на тяхното равно третиране и широко популяризиране на техните възможности;

Обществени поръчки

13. отбелязва, че Агенцията продължава да прилага електронни обществени поръчки, когато това е възможно, като взема предвид избраната процедура за възлагане на обществена поръчка, естеството на документацията, която ще се обменя, и защитата на интересите на Съюза в областта на сигурността; отбелязва, че скорешни примери за търгове, за които са приложени електронни обществени поръчки, са охраната на централното управление, тръжната процедура за административна подкрепа и демонстраторът на програма „Коперник“;

Предотвратяване и управление на конфликтите на интереси и прозрачност

14. отбелязва съществуващите мерки и продължаващите усилия на Агенцията за осигуряване на прозрачност, както и за предотвратяване и управление на конфликти на интереси;
15. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че за периода 2019—2021 г. Агенцията е разгледала един случай на потенциален конфликт на интереси във връзка с висш служител, започнал нова работа на друго място, че е одобрила новото работно място с ограничения и че въпреки общото задължение да посочва причини за своите решения Агенцията не е представила обосновка за тези ограничения; отбелязва отговора на Агенцията, че ще вземе надлежно предвид забележката в своите процедури, и пояснението, че в този конкретен случай не е посочила в решението причините за ограниченията, тъй като ги е сметнала за очевидни; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за евентуално развитие по този въпрос;
16. отбелязва, че през 2021 г. Агенцията е имала един случай на подаване на сигнали за нередности и че към края на годината разследването все още не е приключило; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за евентуално развитие по този въпрос;
17. настоява, че е необходимо да се въведат по-систематични правила относно прозрачността, несъвместимостта, конфликтите на интереси, незаконното лобиране и кадровата въртележка между държавния и частния сектор; призовава Агенцията да укрепи своите механизми за вътрешен контрол, включително да създаде вътрешен механизъм за борба с корупцията;

Вътрешен контрол

18. отбелязва със задоволство въз основа на последващите действия по отношение на освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за 2020 г., че по отношение на риска, свързан с плащанията на Агенцията към ЕКА във връзка с изпълнението на програмите EGNOS и „Галилео“, разходите на ЕКА за 2019, 2020 и 2021 г. са били одитирани от Генералната дирекция „Отбранителна промишленост и космическо пространство“ (DEFIS) на Комисията през първата година (от името на Агенцията), че през следващите две години съвместен екип от одитори от DEFIS и Агенцията е одитирал ЕКА и че трите последователни годишни одита не са довели до никакви констатации;
19. приветства увеличаването на прозрачността при изпълнението на бюджета от страна на ЕКА чрез определяне на условия за управлението на средствата на Съюза, въвеждане на мерки за мониторинг и контрол на бюджета и установяване на принципи за възнаграждение на ЕКА за всеки компонент, за който тя допринася, като признава, че като орган извън ЕС ЕКА не се отчита пред гражданите на Съюза за бюджетните разходи^(?);
20. отбелязва, че през ноември 2021 г. Службата за вътрешен одит на Комисията е публикувала одитен доклад относно експлоатацията на „Галилео“ с четири важни препоръки; отбелязва, че Агенцията е изпълнила най-малко две трети от действията за изпълнение на препоръките; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за евентуално развитие по този въпрос;

(?) EPRS, Towards EU leadership in the space sector through open strategic autonomy (Към лидерство на ЕС в космическия сектор чрез отворена стратегическа автономност), януари 2023 г., стр. 8.

21. отбелязва въз основа на последващите действия по отношение на освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за 2020 г., че одитът на структурата за вътрешен одит за 2019 г. на тема „Изграждане на капацитета на персонала на GSA“ е приключен и че одитът за преглед на изпълнението на одита е трябвало да приключи през 2022 г.; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за евентуално развитие по този въпрос;
22. припомня, че е важно системите за управление и контрол да се укрепят, за да се осигури правилното функциониране на Агенцията; силно настоява върху изискването за прилагане на ефективни системи за управление и контрол с цел избягване на потенциални случаи на конфликти на интереси, липсващи предварителни/последващи проверки, неподходящо управление на бюджетните и правните задължения и недокладване на проблемите в регистъра на изключенията;

Цифровизация и екологичен преход

23. отбелязва, че през 2021 г. Агенцията е решила да разшири основните си информационни системи към изчисленията в облак и да възприеме технологии, като например предотвратяването на изтичането на данни; освен това отбелязва със задоволство въвеждането на криптиране на базата на S/MIME за електронната поща, което позволява обмен на криптирани и цифрово подписани съобщения с други институции, използващи същата технология, и възприемането на euSIGN, както и замяната на основните защитни стени на Агенцията с най-новите модели, които позволяват по-добро наблюдение и контрол на мрежовия трафик;
24. отбелязва, че Агенцията си сътрудничи активно с Комисията във връзка с прилагането на екологичните амбиции в космическото пространство, за да се гарантира поставянето на специален акцент върху въздействието на основната си дейност върху околната среда; отбелязва освен това, че Агенцията е създавала работна рамка, за да стартира своя процес на прилагане на система за управление на околната среда; отбелязва освен това, че Агенцията наблюдава редовното потребление на енергия и прилага принципите за рециклиране във всички области, наред с други дейности, като същевременно одобрява елементи на екологосъобразните обществени поръчки; отбелязва освен това, че Агенцията е поискала по-висока степен на екологична оценка за новите сгради, както при планирането, така и при строителството;
25. припомня, че е важно да се увеличи цифровизацията на Агенцията от гледна точка на вътрешното функциониране и управление, а също така и с цел ускоряване на цифровизацията на процедурите; подчертава необходимостта Агенцията да продължи да бъде проактивна в това отношение, за да се избегне цифрово разделение между агенциите на Съюза; обръща внимание обаче на необходимостта да се вземат всички необходими мерки за сигурност, за да се избегне всякакъв риск за онлайн сигурността на обработваната информация;
26. насърчава Агенцията да работи в тясно сътрудничество с ENISA (Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност) и с CERT-EU (екипа за незабавно реагиране при компютърни инциденти за институциите, органите и агенциите на Съюза), да извършва редовни оценки на риска във връзка със своята инфраструктура на информационните технологии (ИТ) и да осигурява осъществяването на редовни одити и проверки на своята киберзащитата; предлага да се организират редовно актуализирани програми за обучение относно киберсигурността за всички служители на Агенцията; призовава Агенцията да разработи по-бързо своята политика в областта на киберсигурността, да я представи до 31 декември 2023 г. и да докладва за това на органа по освобождаване от отговорност;

Непрекъснатост на дейността по време на кризата, свързана с COVID-19

27. отбелязва решителната реакция от страна на ръководството на Агенцията на пандемията от COVID-19 във всички обекти, която е осигурила здравето и безопасността на служителите и непрекъснатостта на операциите, както и идентифицирането и въвеждането на мрежа от управители на обекти на Агенцията, включително за прилагането на мерки за здраве и безопасност във всички обекти в отговор на пандемията от COVID-19;

Други коментари

28. отбелязва, че Агенцията, като взе предвид всички мерки във връзка с пандемията от COVID-19, стартира първата си изложба на открито под надслов EUSPA Open, за да представи на широката общественост новата си мисия и космическата програма на Съюза;
29. приветства ангажимента в социалните медии през 2021 г., който се състоя в провеждането на кампанията „#EUSpace 4 our Planet“, която подчертава, наред с другото, приноса на космическата програма на Съюза за Европейския зелен пакт; отбелязва освен това, че във връзка с преобразуването си съгласно Регламент (ЕС) 2021/696 Агенцията е работила проактивно с голям брой медии във всички държави членки;

30. призовава Агенцията да продължи да развива своите полезни взаимодействия (например в областта на човешките ресурси, управлението на сгради, информационните услуги и сигурността) и да засили своето сътрудничество, своя обмен на добри практики и обсъждането на области от взаимен интерес с други агенции на Съюза с цел повишаване на ефективността;
 31. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 10 май 2023 г. ⁽⁴⁾ относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.
-

⁽⁴⁾ Приети текстове, P9_TA(2023)0190.